

Peperclip

**informatieblad van de OVG
27e jaargang nr. 6 • 4 november 2018**

VAN DE REDACTIE

Na de Indian Summer zitten we nu volop in de herfst. Met rasse schreden gaan we naar de donkere dagen voor kerstmis toe.

Binnen de vieringen in de Peper sluiten we het kerkelijk jaar 2017- 2018 af dat als thema had Denken, dromen, durven en doen. Aan het begin van de advent gaan we het nieuwe kerkelijk jaar in met het thema Wees heilig, want ik ben heilig. Vanuit het Vieringenoverleg vindt u in deze clip een impressie van de avond waarop dit thema gepresenteerd werd. Bovendien worden wij uitgebreid geïnformeerd over de plannen voor het nieuwe kerkelijk jaar en worden wij opgeroepen onze medewerking bij de voorbereiding van de vieringen te geven. De Peperclip is onderdeel van de communicatie binnen de Peper. De redactie streeft er naar met alle gepubliceerde bijdragen een overzicht te geven van wat er zoal omgaat in onze gemeenschap. Wij hopen dat u namen leert kennen die bij gezichten horen, dat u leest wat de Peper voor jongeren heeft betekend, dat u breed wordt geïnformeerd over de ontwikkelingen binnen de OVG.

Verder willen we u wijzen op bijeenkomsten binnen de kerken in de stad die voor u mogelijk inspirerend kunnen zijn. Zo namen we het leerhuis van Caputo op in de vorige Peperclip. Dit keer attenderen we u graag op het DoRéCafé, georganiseerd vanuit de kleine kerken in de binnenstad.

Ook nodigen wij u als redactie graag uit te reageren op stukken die hier zijn afgedrukt. Voelt u zich aangesproken door de column? Uw columnist hoort natuurlijk graag uw reactie.

Wij wensen u een gloedvolle herfst met goede leesmomenten.

Corry Broersma, Marjoke Brenninkmeijer en Hugo Boonstra

OVER KOMENDE VIERINGEN (1)

ZONDAG 11 NOVEMBER '18

Licht naar binnen – een bijzondere Sint Maartensviering

Zondag 11 november is de feestdag van Sint Maarten. Het feest van deze heilige is op speciale manier op de jaarkalender terecht gekomen: het feest van Sint Maarten was van oorsprong een oud herfstfeest – een feest van vreugde over de binnengehaalde oogst en ook een moment waarop het leven naar binnen keerde en men wachtte op de terugkeer van het licht. Zo werd in het christendom het feest van Sint Maarten (de man die het Licht in zijn hart droeg en van daaruit handelde) het begin van de voorbereidingsperiode van het grote lichtfeest, Kerstmis (in het vroege christendom begon de adventsperiode dan ook op 11 november – 40 dagen voorafgaand aan Kerstmis). Sint Maarten kreeg als een Lichtdrager een plaats aan het begin van de liturgische 'Kerstkring' (een periode die eindigt op 2 februari met het feest van Maria Lichtmis).

11 november valt dit jaar op een zondag. In de peperviering stellen we Sint Maarten centraal: alle kerkgangers – van jong tot oud - worden meegenomen in het levensverhaal van Sint Maarten. Nieuwe verhaaltteksten, prachtige passende liedteksten en muziek zorgen voor een bijzondere viering. En de kinderen spelen een belangrijke rol. Uiteraard zal ook het bekende mantelverhaal verteld worden.

In Pepergasthuiskerk staat een poort waar Sint Maarten de bedelaar zal ontmoeten...

Deze poort past uiteraard in het verhaal, maar heeft ook een symbolische betekenis. De poort staat voor een levensvernieuwing – door de poort gaan betekent: je oude leven achter je laten, aan iets nieuws beginnen.

De poort blijft na het feest van Sint Maarten in de kerk staan. Tot aan het eind van de kerstkring blijft zij ons herinneren aan de keuzes die wij moeten maken om het Licht te ervaren, om aan het nieuwe leven te kunnen beginnen.

Deze speciale viering is door een grote groep mensen intensief en enthousiast voorbereid. We hopen dat op 11 november veel mensen met ons mee vieren. Welkom bij de poort van Sint Maarten. Namens de voorbereidingsgroep,

Wil van den Broek

OVER KOMENDE VIERINGEN (2)

ZONDAG 18 NOVEMBER '18

Gedachten over de tijd. Augustinus en Prediker

In de serie 'Filosofen op de kansel' staan op zondag 18 november Aurelius Augustinus en de Prediker centraal met hun denken over de tijd. Augustinus stelt in zijn bekendste boek, de *Confessiones*, zijn beroemde vraag: "Wat is immers tijd?" om al denkend uiteindelijk uit te komen op een zekere relativering van de tijd. Deze relativering komt dichtbij het Bijbelboek Prediker waarin staat beschreven dat voor alles een tijd is: 'Er is een tijd om te baren en een tijd om te sterven' zo begint de tekst en omvat daarmee de gehele levenscyclus.

Wat is de betekenis van de relativering van Augustinus en de concretisering van de Prediker met betrekking tot de tijd voor ons en ons leven van alledag? Waarin door velen wordt ervaren geen tijd te hebben, dat de tijd 'door de vingers glipt'? Biedt het wellicht een ander perspectief op de tijd? En als dit zo is, kan dit ons dan helpen bij het maken van keuzes in ons persoonlijk leven? Op 18 november nemen we de tijd om bij bovenstaande stil te staan.

Namens de voorbereidingsgroep,
Karin Heesen, Gerrit Vennik, Mika Eid en Froukje Zuiderveld

ZONDAG 25 NOVEMBER '18

Nul van (g)enerlei waarde...

De laatste zondag van het kerkelijk jaar. Tijd om om te kijken. Waarvan droomden wij, de kinderen en de wat grotere mensen? Is het nú een realisatie van die dromen? Is dit het einde? Volgende week een nieuw begin? En in de tussentijd, week nul? Een periode van niets, van vrijheid, van experiment. Een tijd om bij stil te staan.

Åse, Con, Mieke, Minke, Roelie en Tiddo

KOMENDE VIERINGEN EN HET NIEUWE JAARROOSTER (1)

Met informatie over de eerste drie Adventsvieringen

In april 2018 deed Paus Franciscus de encycliek 'Gaudete et Exsultate' uitgaan: Verheugt u en Juich. In dit inspirerende geschrift roept de paus gelovigen op naar heiligheid te streven. Daarmee bedoelt hij niet te zeggen dat we moeten breken met ons dagelijks bestaan en de samenleving zoals we haar kennen achter ons moeten laten. In plaats daarvan roept de paus ons op in kleine gebaren in heiligheid te groeien, bijvoorbeeld door geduld te hebben en aandacht te geven aan elkaar, door vriendelijkheid of door af te zien van geroddel. Heiligheid hoeft geen vorm te krijgen door jezelf te dwingen grote radicale keuzes te maken, je kunt het ook bereiken door meer volmaakt te doen wat je toch al deed.

In het jaar 2018/2019 willen we proberen in de Peper de oproep van de paus na te volgen en zullen we op verschillende manieren deze vorm van heiligheid centraal stellen in onze vieringen. Ons nieuwe jaarrooster heeft dan ook als titel meegekregen: 'Wees heilig, want Ik ben heilig. De OVG geroepen tot heiligheid.' Het symbool dat bij het nieuwe jaarrooster hoort is een cirkel met zeven taartpuntjes:

De zeven taartpuntjes representeren elk een serie, wat inhoudt dat het jaarrooster rust op zeven series. Het getal zeven is natuurlijk niet toevallig gekozen: zeven is immers een *heilig* getal. Daarnaast staat de cirkel symbool voor de cyclus van het jaar, de cyclus van de natuur en de cirkel van een mensenleven.

De paus zegt dat 'heiligheid' ook in het gewone, dagelijks leven kan worden nagestreefd, maar voordat we dat kunnen proberen, moeten we eerst de vraag stellen wat voor de moderne mens eigenlijk nog *heilig* is. Waar knielen wij nog voor? De eerste serie in ons nieuwe jaarrooster gaat precies over deze vraag en heeft dan ook als titel meegekregen:

Hoe te leven? Heilige Regels

Als je deze foto bekijkt dan dringt de vraag zich op *of* wij als moderne mensen niet veel te druk zijn met het najagen van dingen die ons ons als heilig, als belangrijk, als waardevol worden gepresenteerd, terwijl ze eigenlijk leeg en waarde/loos zijn.

Zlatko Kopljar: Times Square

KOMENDE VIERINGEN EN HET NIEUWE JAARROOSTER (2)

Is dit devotie of is dit verslagenheid? Is dit datgene waarvoor wij echt *willen* knielen, of zijn wij in onze tijd de weg een beetje kwijtgeraakt? En als dat inderdaad zo is - hoe vinden wij onze weg dan weer terug?

In de **serie 'Heilige Regels'** proberen we na te gaan *of* en hoe we in onze dagelijks leven ruimte voor heiligheid kunnen creëren. Heel concreet zoeken we nog naar trekkers en voorbereidingsgroep-leden die mee willen werken aan een viering over de vraag of '**Vriendschap**' soms heilig is (**24-2-2019**), een viering waarin we ons de vraag stellen of '**Vrijheid**' en '**Heiligheid**' elkaar niet uitsluiten (**5-5-2019**) en voor de laatste viering van het kerkelijk jaar 2019: '**Nieuwe Regels – Nieuwe heiligheid**' (**17-11-2019**).

In de serie 'Heilige Regels' is er ook aandacht voor Heilige Regels uit het verleden. Als we naar het verleden kijken, zien we immers een veel vanzelfsprekender omgang met heiligheid. Daarom hebben we ons voor de andere series in het jaarrooster ook nadrukkelijk laten inspireren door de oude feesten, de oude ritmes, de oude manieren om heiligheid uit te drukken. Ons vermoeden is namelijk dat de cyclus van het jaar - waarin periodes van afsterven en groei, van licht en donker, van 'gewoon' en 'bijzonder' elkaar voortdurend afwisselen en elkaar in evenwicht houden - te ver weg is komen te staan van de moderne mens.

Dit jaar gaan wij met vier 'Seizoens-series' proberen weer dichterbij de oude ritmes en de oude tijd te komen. De vier Seizoens-series zijn de Kerstkring, de Paaskring, de St Janskring en de St Michaëls kring. Over die eerste twee kringen zal ik in deze Peperclip wat meer vertellen.

De Kerstkring: Als het buiten donker is

Advent – Kerst – Driekoningen – Maria Lichtmis

De Kerstkring heeft als titel meegekregen: 'Als het buiten donker is'.

'Als het buiten donker is' omvat de wintermaanden en loopt van Advent tot aan Maria Lichtmis. In deze maanden willen we het voorbeeld van de natuur volgen en ons in onszelf terugtrekken om onze aandacht te kunnen richten op dat wat van binnen leeft.

KOMENDE VIERINGEN EN HET NIEUWE JAARROOSTER (3)

We zien hier een afbeelding van een winterlandschap. Het leven heeft zich duidelijk teruggetrokken, maar we weten dat het niet verdwenen is. Zaadjes wachten in het duister van de aarde, verzamelen daar kracht totdat het tijd is om naar het licht te gaan groeien. Geïnspireerd door de natuur stellen we de vraag of we als mensen misschien ook periodes van duisternis en inkeer nodig hebben?

De Kerstkring sluit aan bij het Sint Maarten zangspel (zondag 11 november 2018) en de lijnen die daarin zijn uitgezet. Na de Heilige Martinus volgen we het spoor van Johannes de Doper, de Heilige Lucia, Jozef, de Heilige Driekoningen en Maria.

In de Advent in het bijzonder willen we onze aandacht richten op dat wat van binnen leeft, nu het buiten en om ons heen steeds donkerder wordt. We vragen ons samen af of het leven in de winter moeilijker is. Als het buiten donker is, **i.e.(?)** als de omstandigheden lastig zijn, is het dan moeilijker om een goed mens te zijn? Of zorgen onze eigen moeilijke omstandigheden ervoor dat we juist ontvankelijker kunnen zijn voor de behoeften van een ander? Hebben we, met andere woorden, het donker nodig om een bewuste keuze te kunnen maken voor het licht?

In de Adventscyclus, het eerste deel van de Kerstkring, richten we ons vooral op onszelf: op de weg naar zelfkennis en individuele ontwikkeling. We gaan - als in een neergaande curve - naar beneden en naar binnen (verstillen, omkeren, doorstaan, acceptatie ...) om met Kerst op het diepste punt uit te komen: de donkerste dag.

Zondag 2 december

Als het buiten donker is. Verstillen

In de eerste Adventsviering zullen we onze aandacht richten op de tekenen van de natuur. Kunnen wij die nog 'lezen'? Als we om ons heen kijken in de decembermaand, als we de natuur beschouwen dan zien we dat de wereld om

KOMENDE VIERINGEN EN HET NIEUWE JAARROOSTER (4)

ons heen verstild is. Dat bladeren zijn gevallen, vogels zijn verdwenen, de meeste insecten zijn gestorven. Het leven heeft zich diep onder de grond teruggetrokken in een poging om de kou van de winter te doorstaan en alleen kale takken van bomen steken nog omhoog. Eeuwenlang volgden mensen het ritme van de natuur en was ook voor hen de winter een periode van rust, van inkeer en verstillings. Maar dit is niet langer het geval: juist in december is verstillings tegenwoordig ver te zoeken.

In de eerste Adventsviering proberen we dit jaar de decemberdrukte bewust buiten te sluiten en ons in plaats daarvan te richten op het donker om ons heen. We willen onze aandacht richten op de afwezigheid van leven. Hoe kan de stilte van de natuur tot ons doordringen? En maakt misschien juist deze rust, ons extra alert en ontvankelijk voor dat wat er te gebeuren staat?

Zondag 9 december

Als het buiten donker is. Omkeren

In de tweede Adventsviering is oud-IKON-pastor Bram Grandia te gast in de Peper. Bram Grandia zal een overweging voor ons houden over Johannes de Doper die - voorafgaande aan Jezus - de mensen vertelde dat ze hun leven moesten veranderen. "Keer je om," riep Johannes, "doe het van nu af aan helemaal *anders*". Is dit een oproep die wij kunnen navolgen?

Zondag 16 december

Als het buiten donker is. Doorstaan

Op de derde Adventszondag richten we onze aandacht op de Heilige Lucia en we stellen ons de vraag: wat is er nodig om moeilijke omstandigheden te kunnen doorstaan?

We lezen samen het verhaal van de heilige Lucia die door het leven – en haar eigen keuzes en principes – in zeer moeilijke situaties werd gebracht. En we constateren dat Lucia in haar omgang met een afwijzende en vijandige wereld werd geleid door een sterk vertrouwen in de toekomst. Uiteindelijk – zo gelooft ze en zo leeft ze – zal alles zich voltrekken zoals het is bedoeld.

De oproep 'Heilig te zijn' geeft natuurlijk ook een extra lading aan Kerst dit jaar. Wat is nog heilig, bijzonder en waardevol genoeg voor ons om na te streven, wat willen wij 'vieren' met Kerst? Over de kerstnacht en de Kerstochtend vindt u in de volgende Peperclip meer informatie, maar ik kan nu

KOMENDE VIERINGEN EN HET NIEUWE JAARROOSTER (5)

alvast vertellen dat de kerstnacht en de Kerstochtend spiegelvieringen zullen zijn. De kerstnacht zal met recht een 'Heilige Nacht' worden: een nacht *los* van het aardse. Terwijl we ons op de Kerstochtend juist op die aarde zullen richten. Op die tekenen van de natuur die ons laten zien dat het met onze aarde niet goed gaat. Kerst wordt niet *wit* dit jaar, maar GROEN.

Meld je vooral als je nog mee wilt werken aan deze groene kerstviering of ideeën hierover hebt. Het plan is om op de donkerste dag van het jaar samen te werken en ons gezamenlijk in te zetten voor een toekomst waarin Heilig Licht weer krachtig schijnen kan.

De Paaskring: Af-zien

Aswoensdag – Veertigdagentijd – Goede Week

Na de Kerstkring volgt de Paaskring. De Paaskring omvat de Veertigdagentijd en de Goede Week. In de Veertigdagentijd is het thema *Af-zien*, één van de vieringen in deze periode is de viering van de Heilige Aibert (7 april). Ondanks dat de paus aangeeft

dat 'heiligheid' ook in het gewone, dagelijkse leven kan worden nagestreefd, zijn de *Heiligen* uit de christelijke traditie in onze beleving geen gewone mensen. In de heiligenverhalen lezen we immers over mensen die tot het uiterste gingen om gehoor te geven aan hun religieuze opvattingen. Ondanks vaak extreem lijden en afzien bleven zij trouw aan hun keuzes. De extreme situaties waarin zij hierdoor terecht kwamen, zijn voor ons niet altijd meer navoelbaar. Eén van de heiligen waar we dit jaar extra aandacht aan zullen geven is de Heilige Aibert.

Over de Heilige Aibert (gestorven op 7 april 1140) wordt verteld dat hij zich als jongeling in een kluizenaarscel wijdde aan het gebed en de aanbidding van de rozenkrans. De heilige Aibert had zijn plek in het leven blijkbaar al vroeg gevonden. Dit leven van totale afzondering, dat zo goed bij hem paste, moest Aibert echter al snel weer achter zich laten. Op een nacht had hij namelijk een droom. In zijn droom klom hij in een oude hoge eik en 'zag' daar hoe hij zijn

KOMENDE VIERINGEN EN HET NIEUWE JAARROOSTER (6)

leven diende in te vullen: niet teruggetrokken ver weg van de wereld, maar juist *middenin* die wereld. In de jaren na zijn droom werd Aibert daarom abt van de abdij van Crespin. Pas op latere leeftijd stond hij zichzelf toe terug te keren naar het leven van gebed en bezinning in zijn oude kluisenaarscel. U kunt zich nog aanmelden om mee te werken aan deze viering.

Goede Week

Het tweede deel van de Paaskring is de Goede Week. In de Goede Week is het thema *Erkennen/Herkennen*. Doel is om op de verschillende dagen van de Goede Week samen na te denken en te praten over (h)erkennen van verantwoordelijkheid, (h)erkennen van belangrijke patronen uit het verleden, (h)erkennen van verstening, van het goddelijke en uiteindelijk van het leven.

Het uitgangspunt bij al deze vieringen is steeds dat we als mensen niet zonder contacten kunnen en dat een gebrek aan contact leidt tot vervreemding en depressie. We moeten als mensen steeds opnieuw *aangeraakt* worden. De Goede Week is natuurlijk een bijzondere week waarin leven en dood samenkomen, het is een week waarin mensen een God kruisigden omdat zij hem niet als zodanig herkenden. Het is een week om ons af te vragen of het ons wél lukt om het goddelijke, het heilige, in ons leven aan te wijzen.

We zoeken op dit moment nog naar trekkers en voorbereidingsgroepsleden voor de Paaswake en de Paasochtend (20/4 en 21/4).

Voor verdere informatie, of aanmelding, kunt u zich richten tot Nanno Evenhuis (n.evenhuis@home.nl) of Annemieke ter Brugge (terbrugge.ovg@gmail.com) In de komende twee Peperclips volgt informatie over de andere series van ons jaarrooster.

IN MEMORIAM

In memoriam Dorine Langendorff 1936-2018

In 2016 op bezoek bij Wim en Dorine vanuit het pastoraat, was het eerste wat me opviel een versierde boom in de voortuin. Met kerstballen en andere glinsterende voorwerpen, een vrolijke boom. Het huisnummer kon ik nu wel vergeten. Voortaan zoeken naar die boom in de straat.

In de winter van 2015 kreeg Dorine de diagnose Alzheimer. Zingen ging niet meer en al met al kostten de vieringen teveel moeite. Wim en Dorine besloten hiermee te stoppen. Wim: "We hadden het goed gehad in de Peper en het voelde heel vertrouwd. Het was fijn mee te doen met de vieringen." Pepergangers herinneren hen zich als enthousiast en betrokken.

Tijdens dat eerste bezoek zorgde Wim – inmiddels ervaren huisman en mantelzorgervoor koffie en lekkers. Dorine sprak open over haar ziekte, en dat deed ze met iedereen vertelde ze. Hun buurt was heel belangrijk voor hen en verschillende burengaven ondersteuning. We kregen een geanimeerd gesprek. Ook bij een later contact was Dorine opgewekt en sprankelend. In alle vergeetachtigheid helemaal aanwezig. En je voelde: Die twee hebben het goed met elkaar. Rijk van geest en humoristisch door alles heen. Toen dit nodig werd ging Dorine in 't Blauwbörgje wonen. Ze voelde zich daar goed tussen de mensen en met Wim die haar iedere dag bezocht. 16 september 2018 overleed Dorine hier in haar slaap.

Na haar overlijden ben ik op bezoek bij Wim. Hij laat me een herinneringsboek zien wat de burengemaakt hebben. Hieruit wat citaten: "Ze was een goede buurvrouw die geen kwaad woord over een ander wilde horen. Altijd belangstellend en als het een keer tegen zat zou ze daar op terug komen. Vriendelijk, vrolijk. Kwiek in de weer, op weg naar de brievenbus. Naar het koor, mamamini, naar het station op weg naar de kinderen. Onderweg naar iemand die ziek was. Dorine, uit de grond van haar hart oprecht belangstellend, ze nam geen genoegen met 'goed' en vroeg door. En ze liet het niet bij lieve woorden als ze zag dat handelend optreden nodig was. Maar ze was ook politiek en maatschappelijk actief. Ze spande zich in voor onze leefomgeving." Wim: "Dorine is opgegroeid in een pleeggezin samen met haar zusters. Er werd van hen niet verwacht dat ze door zouden leren. Dorine wist dit patroon als enige te doorbreken. Zij werd wijkverpleegkundige en dit beroep zat haar als gegoten. Naast haar werk trok ze intensief op met twee gezinnen met aangenomen kinderen. Dorine en ik trokken ons ook aan elkaar op in onze behoefte aan leren en belangstelling voor de wereld. En wat ik mooi vond, Dorine was ook zoekend, niet dogmatisch van zo en zo hoort het. Of zo en zo is die persoon. En de vele aandacht die Dorine in haar leven aan mensen gegeven heeft, dat wil ik graag vermeld zien in de Peperclip". We zitten in de serre en kijken de achtertuin in. Hier zijn alle bomen versierd.

Namens Wim Langendorff,
Corrie van der Zee

VIERINGENOVERLEG

Impressie Vieringenoverleg 19 september

Het vieringenoverleg was ruim van te voren al met veel geheimzinnigheid aangekondigd en ruim 40 Pepergangers kwamen op de bijeenkomst af. Het belangrijkste onderdeel op de agenda was de presentatie van het nieuwe jaarrooster. De avond verliep anders dan bij eerdere presentaties; het was niet alleen het geven van informatie maar de aanwezigen moesten zelf ook in de benen om informatie te verzamelen.

Aan de hand van een power point presentatie nam Annemieke ons mee naar het nieuwe jaarrooster. Het thema daarvan is gebaseerd op de oproep van de paus om naar heiligheid te streven. Wees heilig, want ik ben heilig (1Petrus 1:16) De OVG geroepen tot heiligheid.

Dat hoeft niet te betekenen dat we moeten breken met het dagelijks bestaan. De paus roept op om in kleine gebaren in heiligheid te groeien. Dat vraagt bezinning op hoe wij leven, wat is voor ons heiligheid en wat aanbidden wij. Bestaat er in het ritme van ons dagelijks leven en in de gang van de seizoenen met zijn rituelen en symbolen, ruimte voor heiligheid? Wie zijn ons tot voorbeeld en inspiratie?

De opbouw van het jaarrooster is op deze vragen en onderdelen gebaseerd. Zo zijn er vier grote kringen: de Kerstkring (winter), de Paaskring(lente), de Sint-Janskring(zomer) en de Michaelskring(herfst). Daarnaast zijn er de zomervieringen, vieringen over heilige regels en gebed, en een aantal 'losse' vieringen waarin de Bijbel centraal staat. Aan de hand van duidelijke dia's wist Annemieke dit alles te verhelderen.

Daarna gingen we naar de hal waar over deze kringen verschillende tafels waren ingericht. Pepergangers konden langs die tafels lopen om meer informatie over specifieke vieringen te krijgen en hun medewerking toe te zeggen. (speeddaten) Deze manier van betrokken raken bij het nieuwe jaarrooster werd erg gewaardeerd.

Na dit alles sloten we af met een kort moment van gezamenlijk vieren in een grote kring. Het (concept) verslag van deze avond is te vinden op de site (interne gedeelte) waar ook de inleiding van Annemieke te vinden is.

Namens het VO-klein,
Pieta Ettema, secretaris

MEDEDELINGEN EN AANKONDIGINGEN (1)

Bij de poort gebeurt het....kindervieringen in de advent

Zoals ieder jaar bereiden we ons met de kinderen voor op het kerstfeest. Kerstfeest wordt het immers niet zomaar opeens – zo'n groot feest vraagt de nodige voorbereiding, zowel praktisch als in je hart en je hoofd.

Naast het gebruikelijke ritueel bij de adventskrans nemen we de kinderen dit jaar mee naar De Poort die tijdens de viering van 11 november al een plaats in de kerk heeft gekregen. Daar krijgen ze iedere adventszondag een verhaal mee. Het zijn verhalen over heiligen, mensen waar het licht van Kerstmis a.h.w. al een beetje doorheen schemert – bijzondere mensen die ertoe hebben bijgedragen dat de wereld stukje bij beetje 'heler' is geworden.

De heiligen over wie verteld wordt zijn:

Sint Nicolaas - eerste adventszondag

Johannes de Doper - tweede adventszondag

de heilige Lucia - derde adventszondag

de heilige Jozef - vierde adventszondag

In deze verhalen mogen kinderen hopelijk ervaren dat het licht in symbolische zin mensen tot leven wekt en nieuw vertrouwen in de toekomst kan geven.

Met deze focus op het thema *heilig-zijn*, dat geplaatst wordt in een *herkenbaar ritme van de herfst-en winternatuur en daarbij behorende feesten*, sluiten de kindervieringen inhoudelijk en in de praktische uitvoering aan bij de vieringen voor de volwassenen in deze periode.

Hopelijk kunnen we op deze manier samen met de kinderen op een inspirerende manier toe leven naar het grote Lichtfeest, Kerstmis.

Wil van den Broek

MEDEDELINGEN EN AANKONDIGINGEN (2)

Workshop: Kerstfiguren maken

In vier middagen maak je zelf, onder leiding van Anne Hesseling, het hele Kerst tafereel

De workshop wordt gehouden in het atelier van Åse Nieboer.

We beginnen op 21 november met het maken van de ENGEL en het KINDJE.

De week erop gaan we aan de slag met JOZEF en MARIA.

De derde bijeenkomst maken we de DRIE HERDERS en de laatste week de DRIE KONINGEN. De cursus wordt gegeven op vier woensdagmiddagen.

De week van 5 december slaan we over.

Plaats: Onnerweg 48 in Haren

Data : 21 en 28 november, 12 en 19 december

Tijd : 14.00 – 16.30 uur

Kosten: €50 per persoon, dit is inclusief alle materiaal voor de 10 figuren + de houten kribbe.

Opgeven doe je door een mailtje te sturen aan:

annehesseling@gmail.com of je spreekt Anne in de kerk aan.

Workshop Kerstfiguren maken

MEDEDELINGEN EN AANKONDIGINGEN (3)

Gas terugnemenmet de New Cooking Bag!

De gaskraan in Groningen moet dicht. Maar daarnaast is het van belang dat we met z'n allen gas terugnemen, ofwel minder gas gaan verbruiken. Een handig hulpmiddel daarbij is een New Cooking Bag. Dat is een 'hooikist' in een modern Afrikaans jasje. Ellen Seldenthuis is een Groningse vrouw die sinds 2004 in Ghana woont en werkt. Ze heeft daar 3 projecten ontwikkeld die gericht zijn op mens en milieu. Eén van haar projecten is het maken van New Cooking Bags (NCB's). Ze bereikt en betreft bij dit project de allerarmsten. Samen met de vrouwen in de werkplaats heeft ze dit prachtige en eenvoudige product ontwikkeld. Ze introduceert hiermee het 'Slow Cooking' in Ghana, en ze probeert zoveel mogelijk vrouwen in Ghana aan de New Cooking Bag te helpen. Dat scheelt enorm in ontbossing en co2 uitstoot, want daar wordt nog op hout en houtskool gekookt. Dat is bovendien slecht voor de gezondheid van de vrouwen en kinderen die urenlang de schadelijke en ongezonde dampen inademen. De New Cooking Bag is gevuld met 100% natuurlijke kapok dat heel goed isoleert. Enkele minuten de maaltijd aan de kook brengen en daarna gaat de pan in de, waarna de isolerende werking het proces overneemt en het eten langzaam gaar wordt. Dat spaart dus tijd, fossiele brandstoffen (in Ghana hout, en hier gas of elektriciteit). Wilt U dus zelf gas/elektriciteit/tijd en geld besparen én ook de vrouwen in Ghana ondersteunen koop dan een New Cooking Bag via stichting Adwuma Ye. Want met de verkoop van de NCB' s in Nederland steunt U de projecten dáár ook. De vrouwen daar kunnen de kosten voor een NCB namelijk niet volledig zelf opbrengen, ongeveer ¼ deel wordt gefinancierd door stichting Adwuma Ye. De stichting heeft géén strijkstok en wel een ANBI verklaring.

In de Pepergasthuiskerk wordt zondag **18 november de collecte** gehouden voor het project New Cooking Bag. Er is een kleine presentatie en er zijn enkele NCB's te bekijken en ook te koop! Bent u benieuwd en wilt u nu al meer weten over dit project? Ga dan naar www.stichtingadwuma-ye.com en klik op video's en films om de PowerPointpresentatie van de New Cooking Bag te zien.

Voor meer informatie kunt u mailen met ellen@adwuma-ye.com

MEDEDELINGEN EN AANKONDIGINGEN (4)

Van de voedselbank

Sint-Maarten.

Sint-Maarten: een feest van delen en geven. Geven voor de kinderen aan de deur, maar ook aan de voedselbank in Groningen. Een prachtig initiatief, belangrijk voor zoveel mensen die het echt nodig hebben. Laten we de zondag van Sint-Maarten eens allemaal iets meenemen!

Deze maand wordt er koffie, thee, soep en cornflakes gevraagd. Zet het op uw boodschappenlijstje. En verder kun je altijd meenemen: DE punten, postzegels, kaarten, mobieltjes, cartridges. Of maak een gift over!

Berichtje van Petra en Jan

Lieve Pepergenoten,

Vanochtend zat ik in de Peper met de mensen waarmee ik me verbonden voel. Het seizoen wisselt in dit jaargetijde en zo ervaar ik het nu ook in mijn leven. In mei jl. ben ik 'feestelijk' met pensioen gegaan. In diezelfde tijd werd partner Jan onverwacht ernstig ziek. Een hectische periode! Veel dank voor het 'Peperboekje' dat we daarbij ontvingen!

Na een zomer thuis als 'chef revalidatie', ben ik nu bezig met de laatste voorbereidingen voor mijn reis van 3 maanden met Edukans naar Ghana. Ik hoop daar in het onderwijs een steentje bij te kunnen dragen. Voor wie geïnteresseerd is en mij wil volgen: <https://petra-elzes.inactievooredukans.nl>. Jan is gelukkig goed aan het herstellen en op 13 oktober kan ik met een gerust hart gaan.

Ik vond dat jullie dit even van mij/ons moesten weten

Hartelijke groeten,
Petra Elzes en Jan Emmelkamp

MEDEDELINGEN EN AANKONDIGINGEN (5)

Amnesty International in december

Op zaterdag 8 december is de Internationale dag voor de rechten van de mens. Deze dag is ooit door de VN ingesteld om meer aandacht te besteden aan de mensenrechten. Nog steeds gaat het met de mensenrechten niet goed. En daarom vraagt Amnesty International op die dag door schrijfacties aandacht voor het schenden van mensenrechten.

Een dag later, op zondag 9 december, liggen er na afloop van de viering petitieijsten in de koffiekamer die ondertekend kunnen worden.

Daarnaast is het op de zondagen 9, 16 en 23 december mogelijk om kaarten en kaarsen van Amnesty International te kopen om zo de mensenrechten niet uit het oog te verliezen.

Namens de kerkengroep van Amnesty International,
Kees Sikkema

Langer leven? Waardig leven!

Het DoReCafé van doopsgezinden en remonstranten organiseert dit najaar een drieluik over de ontwikkelingen in de samenleving over leven en levenseinde, voltooid leven, waardigheid en kwaliteit van leven.

In de derde lezing in deze cyclus spreken Schelto Kruijff en Nienke Hoogland. Schelto Kruijff is chirurgisch oncoloog in het UMCG en Nienke Hoogland is wijkverpleegkundige bij Buurtzorg en ook werkzaam bij het Hospice Gasthuis. Zij spreken over de problemen en dilemma's die zij in hun praktijk over dit onderwerp tegenkomen.

Datum: donderdag 22 november

Plaats: Doopsgezinde kerk

Tijd: 20.00 uur

Toegang: vrijwillige bijdrage

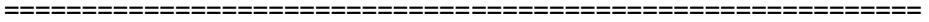
Kerk en Kroeg

Gaat u weer mee koffiedrinken in het Schimmelpenninckhuys in de Oosterstraat? Op **18 november** en **16 december** kunt u oude en nieuwe Pepergangers leren kennen en gezellig met elkaar bijpraten.

We verzamelen na de viering bij de pomp, maar je kunt ook later binnen komen in het Schimmelpenninckhuys.

Corrie van der Zee en Lida Weeda

PEPERPOEZIE

ONDERWEG - ONTMOETING - HERKENNING

verwijlen

in een

onbewuste

ontmoeting

met

zachte

priemende

stralende

verdrietige

vriendelijke

betrouwbare

ogen

waar

innerlijke

vreugde en verdriet

van jezelf

herkenbaar zijn

thom oosterhof

19 januari 2018

KLOOSTERWEEKEND (1)

Kloosterweekend Egmond-Binnen

Ruim dertig jaar geleden was ik er ook, in Egmond-Binnen. Nu zoveel later bezocht ik het klooster weer met een groep vanuit de Peper. Van die eerste keer was een vage herinnering blijven hangen: hele sobere kleine kamers. Veel stilte. En een lange kille gang met rode tegels naar de kerk. Waar ik nog voor het ochtendgloren doorheen liep. Ik was nieuwsgierig of er dingen veranderd zouden zijn. Dit is mijn persoonlijke impressie van ons groepsbezoek aan dit klooster.

Met tien personen reisden we af naar Egmond-Binnen. Vrijdagmiddag rond 16.30 uur zaten we in de gastenrefter van het Benedictijner klooster met uitzicht op de kloostertuin. Buiten stak de storm op. Voor ons lag een weekend met een vast, voorspelbaar ritme van gebedstijden, en sobere maaltijden zonder woorden. We voegden ons in het ritme van een contemplatieve orde. Het onthaal was voorkomend, maar een beetje afstandelijk. Ook letterlijk. Het nieuwe, comfortabele gastenverblijf is aan het klooster gebouwd. Als gast verblijf je niet tussen de monniken, maar in een eigen afzonderlijke ruimte. Los van de gebedsdiensten en een gezamenlijk middagmaal deel je niet in het leven van de monniken.

Om 16.50 uur luidde de klok voor de vespers van 17.00 uur. Om 17.30 uur was er een broodmaaltijd in stilte, vooraf gegaan en afgesloten door een kort gebed. Om 20.00 uur sloten we de dag in de kerk af met de complete. Het klooster vroeg om 21.00 uur om stilte in het huis. Ik ging die avond vroeg naar bed om de metten van 6.00 uur mee te maken. En om te zien of de ervaring van dertig jaar terug zich zou herhalen. Om 5.45 uur stond ik op. Door het nieuwe gastenverblijf hoefde ik niet meer door een lange kille gang naar de kerk te lopen. Ik nam de lift naar beneden. Een automatische deur zwaaide open naar de kloostergang met rode tegels. En dan was het nog maar een kort stukje naar de kerkingang. Ik schoof gauw in een van de ongemakkelijke bankjes. Om net als lang geleden te luisteren naar de monotone a capella beurtzang van de monniken. Iets was er wezenlijk veranderd. Maar het duurde even voor ik besepte wat dat was.

Elke dag waren er tussen 6.00 en 20.00 uur zes gebedsdiensten: de metten, de lauden, de eucharistie, de terts, de vespers, en de complete. De gebedsdiensten stemden door hun monotone, sobere beurtzang rustig. Ik had erop gerekend dat het me al snel wat zou vervelen. En dat gebeurde ook. Verveling kan goed zijn. Het kan ruimte maken. En ik hoopte dat het strenge, strikte ritme inkeer en bezinning zou brengen. Maar dat gebeurde niet. Ik

KLOOSTERWEEKEND (2)

sprak hier met de anderen over. Sommigen merkten iets anders. Overgave aan het ritme van de bekende katholieke gebedswoorden bleek in zichzelf goed en contemplatief. Anderen dachten dat het weekend te kort was voor inkeer. En ook dat je daarvoor beter alleen kon gaan dan met een groep. Omdat je als groep ook het gesprek met elkaar zoekt en elkaars gezelschap. En niet zo makkelijk op jezelf terug geworpen raakt.

Door het eigen gastenverblijf was er ruimte voor de groep Pepergangers om elkaar te ontmoeten. Zo bespraken we zaterdagmorgen een hoofdstuk uit 'de tien geboden' van M.A.Quaknin. Over een God die antwoordt. Het artikel maakte de tongen los. In de groep heerste een goede, prettige sfeer. Mijn conclusies: Het klooster van Egmond-Binnen biedt een fijne, comfortabele plek voor inkeer en bezinning. Sommigen kunnen voor inkeer beter alleen gaan, of wat langer. De lange gang naar de kerk is door het nieuwe gastenverblijf gehalveerd. Voor mij bleek dat een wezenlijke verandering. Ik heb die lange kille gang van weleer gemist. De monniken zelf blijven op afstand van de gasten. Dat past bij een contemplatieve Benedictijner orde. Maar die afstand is door de nieuwbouw ook letterlijk vergroot. Indertijd was het gastenverblijf nog integraal deel van het klooster. Waardoor je meer meegenomen werd in het sobere, wat ascetische bestaan van een monnik. Je hebt als gasten nu je eigen comfortabele ruimte(s). En daarmee is misschien ook de afstand tot het contemplatieve leven van de monniken toegenomen. Toch kijk ik terug op een heel prettig weekend in goed gezelschap.

Marjits Euwema

Herders

Workshop Kerstfiguren maken, 12 december

CO(LUM)N

The rave is in the church

Te moe om op mijn benen te staan. Het hart. De ouderdom heeft zo zijn beperkingen. Dus ik zit, op een kruk. Terzijde. Twee krukken hebben elkaar gevonden. Een doordeweekse donderdag. De duisternis is net ingevallen. Honderden jonge mensen sijpelen het zaaltoneel op. Met zijn tweeën. In kleine groepjes. Alleen. Ze stappen – voorzichtig, stoer, onwennig, zelfverzekerd – uit het alledaagse (een vlucht?) de kale vloer op, eerst alleen aan de randen. De kerk vult zich vanaf de laatste banken... Wie wat later binnenkomt wordt naar het centrum gemasseerd. Een biertje, een wijntje in de hand. De andere hand samengevouwen met de hand van de vriendin, de date, de compagnon voor deze avond.

Dan plots.... Een straal van omhoog zij vernamen, stroboscoopflitsen van alle kanten in alle kleuren. De jongens van de klank gaan vol op het orgel: een hels armageddon van beats, drums, violen, trompetten, elektronische klanken breekt los. The rave is on the House. Op twee podia dansen de girls en boys van Club Guy & Roni in honderd extravagante outfits de longen uit het lijf. De Apocalyps, het slagveld der demonen dient zich aan.

Tussen de podia komen de honderden toegestroomde dance-adepten tot leven, armen in de lucht, heupen en benen in sexy moves. Eén met het bijna religieuze gebeuren. Een intense beleving. Maartje van de Wetering, de bitch van het bal, stort wringende onheilsprofetieën uit over de rillende massa. De Apocalyps.

Als verreweg de oudste (betrokken maar niet dansende) dancer aanschouw ik dit vieren van het einde der tijden. Een rituele bijeenkomst in opzichtige gewaden, vervuld van stichtelijke woorden, rituele dans en stampende hallucinerende eentonige muziek. Gregoriaans met een beat. Bijna Peper... Toch?

Het enthousiasme op het toneel van de Stadsschouwburg, kunst'tempel' van Groningen, is mogelijk wat aanstekelijker dan in de Peper, de boodschap vager, het geluidsniveau hoger, maar het is een dienst met zijn vaste rituelen in beweging, kleding, taalgebruik. En de boodschap: geloof in het nu, zeker als ondergang op de loer ligt. Je kunt er niet onderuit.

Ik ben misschien ietsje minder van dat extravagante, van het luidkeels van de daken laten schallen. Maar ik zoek wel naar die vonk die mij met anderen in vuur en vlam zet, naar dat intense. En liefst niet alleen in prachtige woorden. Ik wil er niet onderuit kunnen. Soms kom ik er zelfs niet in.

Ik verlang zo naar the rave in the church...!

Cornelis

GEZICHTEN HEBBEN NAMEN (1)

Toen ik gevraagd werd om iets over mezelf te vertellen in Gezichten hebben namen, heb ik eerst nee gezegd. Ik vond het eigenlijk gênant, maar na de 2e uitnodiging kon ik gevoelsmatig niet weigeren en heb ik geprobeerd een en ander op papier te zetten.

71 jaren geleden ben ik geboren in de zeer warme augustusmaand van 1947. Ik was de eerste in het gezin en zeer gewenst. Later kreeg ik nog een zus en 2 broers.

We woonden in Koekange, een dorpje in Drenthe, dat ligt tussen Meppel en Hoogeveen in. Mijn ouders waren hervormd in de ruimste zin van het woord. Vader was wel bijna altijd ouderling, maar er werd niets voorgeschreven hoogstens voorgeleefd. Alleen het bezoeken van de zondagsschool werd wel erg op prijs gesteld, wat geen straf was.

Er werd thuis veel over van alles gesproken en we konden alles zeggen. Terugkijkend een voorrecht in die tijd. Helaas verloren mijn zus en ik al vroeg onze moeder, zodat we al vroeg met de dood geconfronteerd werden. Dit had toen al impact op mijn geloofsbeleving. Ik heb daar veel steun van ervaren, waar ik me pas later van bewust werd.

Toen ik dan ook in Amsterdam de opleiding fysiotherapie ging doen, was het voor mij vanzelfsprekend om belijdeniscatechisatie te volgen. Ik wilde aan het avondmaal deelnemen en ergens bij horen. Voor mij hoefde dit niet een specifieke kerkgemeenschap te zijn, maar dat bestond toen nog niet. Ik dacht dat God dat wel zou begrijpen. Ik voel me een heel klein onderdeel van de kosmos al ben ik hier geboren. Dat had ook heel ergens anders kunnen zijn. In 1969 ben ik getrouwd met Wolter van Aalderen en hebben wij 46 heerlijke jaren in Elim gewoond, vlak bij Hoogeveen. We kregen 2 kinderen en later nog 2 erbij als echtgenoten, waar we erg blij mee zijn. 4 kleinkinderen maken de familie compleet.

In oktober 2014 zijn we naar Groningen verhuisd. Via de dominee in Oosterhesselen, waar we kerkten, hoorde ik van de Pepergemeenschap. Toen we een beetje gesetteld waren, heb ik de stoute schoenen aangetrokken en werd hartelijk ontvangen.

GEZICHTEN HEBBEN NAMEN (2)

Ik vind er veel van wat ik wekelijks nodig heb om op te laden. De prachtige omgeving, de muziek, de liederenkeuze en niet te vergeten de gemeenschap zelf. Ik voel het als een voorrecht om elke zondag weer te luisteren naar wat medeleden zo vol eerbied en compassie hebben voorbereid. Zelf heb ik ook een paar keer mee mogen denken over de opzet van een viering en heb daar veel van geleerd. Hiermee heb ik hopelijk duidelijk gemaakt hoe blij ik ben onderdeel uit te maken van deze gemeenschap.

Laten we ons blijven ontwikkelen en zoeken naar de eenheidservaring. Ik lees nu het boek: De hele olifant in beeld, geschreven door Marja de Vries. Een aanrader.

Mia van Aalderen

UIT HET OOG, NIET UIT HET HART

Als Pepergemeenschap zijn we benieuwd hoe het de jongeren vergaat die vanuit de Peper de wereld intrekken. Ervaren zij nog verbinding met de tijd dat ze nog in de Peper rondliepen? Of speelt dat alles geen rol meer in hun leven. En hoe staan zij nu in de wereld? Wat hebben zij ons nog te zeggen?

Mijn naam is Niels Bronda. Inmiddels ben ik 23 jaar, en derdejaars student Geschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen, een richting die ik met ontzettend veel plezier, maar in mijn eigen tempo volg. Ik heb een bijbaan bij een groot telecombedrijf, waar ik logistieke werkzaamheden vervul. In mijn vrije tijd, ben ik scoutleider bij Scouting Tecumseh in Haren, waar ik samen met een team vrienden leiding geef aan een groep jongens in de leeftijdsgroep 11 tot 15. Scouting is een vaste waarde bij mij geworden, al 15 jaar lang fiets ik elke zaterdagmiddag naar het 'eiland' om daar lekker buiten te zijn, los te (kunnen) gaan en uit te waaien.

Al van jongs af aan kwam ik in de Peper: Na mijn doop heb ik me daar vakkundig ontwikkeld van het jongetje met bril dat naast zijn ouders nooit eens stil kon zitten tot puber zonder bril die achterin de kerk bij de jongeren nooit eens zijn mond kon houden. Zeker bij de jongeren leverde dat nog wel eens wat wrijving op met de mensen die om ons heen zaten en wél de volledige viering mee wilden krijgen. Achteraf gezien snap ik dat wel, maar aan de andere kant zijn jongeren gewoon jongeren. Toen snapte ik er in ieder geval helemaal niks van.

In mijn ogen is de jongerengroep een zeer waardevolle kant van de Pepergemeenschap. Ik kijk zeer positief terug op de manier waarop de begeleiders een ongeregeld zootje pubers op een kloosterweekend aan het denken kon zetten. Het voelde altijd als een klein wonder als de Jongerenviering er weer op zat en wij erachter kwamen dat we misschien wel een hele frisse invalshoek hadden gevonden op ons thema, omdat we zoals altijd de vrije hand hadden gekregen.

Het belangrijkste wat ik van dit alles heb meegekregen is dat elke gedachtegang die we uitspraken inderdaad een juiste kon zijn. Het leven gaat een stuk verder voor je open als je net zoals in de Peper openstaat voor elke gedachte. Zo leer je jongeren verder kijken dan hun neus lang is, en hebben ze misschien al een belangrijke wetenschappelijke vaardigheid ontwikkeld voordat ze er zelf erg in hebben. Ik kan zeker zeggen dat de Peper mij veel heeft geleerd over de wereld. Hoewel ik tegenwoordig niet meer naar de kerk ga of in het dagelijks leven veel tijd besteed aan religie, is het toch mooi om deel uit te maken van een gemeenschap die door het raam naar buiten kijkt.

VAN HET BESTUUR

Verkoop Pepergasthuiscomplex

Onlangs heeft het bestuur nog eens navraag gedaan bij Lefier naar de actuele stand van zaken m.b.t. de verkoop van de kerk en de woningen.

Het letterlijke antwoord luidt: "De gesprekken tussen Lefier en de potentiële koper bevinden zich momenteel in de afrondende fase. Wij verwachten de verkoop nog dit jaar af te ronden".

We moeten dus nog even afwachten of en, zo ja, welke consequenties dit precies voor ons gaat hebben.

Pepercommunicatie

In het rapport 'De toekomst van de Peper' doen de samenstellers o.a. de aanbeveling om de interne en externe communicatie te verbeteren over wat er in de Peper gebeurt en hoe men daaraan deel kan nemen.

De daartoe ingestelde projectgroep Pepercommunicatie houdt zich er al een tijd mee bezig om tot een communicatieplan te komen dat met ingang van 1 januari 2019 operationeel is. In die projectgroep zitten Aart Jan de Geus (projectleider), Henk Bodewitz, Nanno Evenhuis en Frits Kelling.

Voorlopig vergadert de projectgroep in eigen kring. Zodra er een concept-communicatieplan ligt, zal dit aan het bestuur voorgelegd worden.

Koos van Huis
secretaris OVG

***Drie Koningen
Workshop Kerstfiguren maken, 19 december***

OOGSTFEEST (1)

Oogstfeesten

Op 23 september vond, na de viering van die dag, de jaarlijkse maaltijd plaats, bereid met producten uit de Pepertuin. Er was soep van pompoen en soep van courgette en er was salade van rode biet en salade van koolrabi. Ook was er appelcompote van appels uit de Golden Raand, het tuincomplex waarin de Pepertuin een plekje heeft. Voor het woord van welkom heb ik, Remmelt Scheringa, de honneurs waargenomen. Voor deze opening van de maaltijd heb ik me laten inspireren door bekende oogstfeesten. Dit woord van welkom heb ik bewerkt tot deze bijdrage aan de Peperclip.

In de vijfde eeuw ontstaat de traditie om de oogst ook in de kerk te vieren. Dit als onderdeel van de Quatertemper- en kruisdagen. In principe zijn dit dagen in de verschillende seizoenen van vasten en boetedoening om Gods genade af te smeken door gebed. In die dagen behoorden wij nog allemaal tot de kerk van Rome. Bij de Reformatie wordt de traditie van vaste gebedsdagen voortgezet. Echter nu bepaalt de provincie daarvoor de datum. In Overijssel wordt in 1658 door de provincie vastgesteld *'Dat op den eersten Donderdag in de Mey door de gehele Provintie een Algemene Vast- en Bededag tot afweeringe van Godes Plagen en het verkrygen van een gezegende Somer zal worden gehouden, -en dat op den eersten Donderdag in September weer een Generale Dankdag voor de veelvoudig verkregen segeningen en weldaaden zal worden gecelebreerd'*.

OOGSTFEEST (2)

De dankdag is in deze opzet in 1658 al duidelijk een feestelijke gebeuren, er wordt gecelebreerd. Er wordt gevierd en van vasten en boetedoening zal geen sprake meer zijn geweest. Ik kan mij er van alles bij voorstellen: zoiets als het oogstfeest in Raalte, de Stoppelhane. Is het de lokale vertaling van dit besluit of vormt het mogelijk een aanleiding voor de provincie Overijssel om tot het regulerende besluit te komen? Om het feest een beetje in goede geordende banen te leiden misschien? Wie het weet mag het zeggen. In 1658 was ik er nog niet bij en bewijzen voor de boude bewering heb ik niet.

En dan is er het bekende Thanksgivings Day in Canada en de Verenigde Staten. Door de Founding Fathers ingesteld, een traditie waarvan men zegt dat zij die tijdens hun verblijf in de Nederlanden hebben leren kennen. De Nederlandse dankdag voor gewas en arbeid heeft zeker niet de beleving van de Thanksgiving-traditie in Amerika. De Amerikaanse films hierover kennen we allemaal. In die Amerikaanse films is het gezamenlijk eten een centraal terugkerend thema. Daarbij is Thanksgiving niet alleen het dankzeggen voor de oogst, maar ook voor vele andere goede dingen. Daar wil ik mij als Peperganger bij aansluiten; Dankzeggen niet alleen voor wat hier voor ons op tafel ligt maar ook dankzeggen voor het gezelschap dat de tuin ons biedt, de gemeenschap waaruit het voort is gekomen en alles daaromheen. Ik zou zeggen: van harte aanbevolen. Neemt, eet en Celebreert!

Remmelt Scheringa

PEPERKORRELS

- Bestaan is een feit, leven is een kunst.
- Het leven is in de herfst pas goed, als je elkaar de das om doet.
- Als ieder mens zijn stukje vlees zou moeten schieten, dan zouden er veel meer vegetariërs zijn.
- 'Voor jou wil ik naar het einde van de wereld gaan.'
' En beloof je daar te blijven?'
- Hoe is het geregeld met uw jongstedagsvoorziening?

VAN DE VOEDSELBANK

3e kwartaal 2018 Stadse Voedselbank Groningen

In het 3° kwartaal van 2018 mocht de Stadse Voedselbank via Pepergangers weer de nodige levensmiddelen ontvangen. Een overzicht hiervan volgt in de volgende Peperclip.

Voor november: soep, koffie, thee en cornflakes en ook D.E punten.

Het krat staat klaar naast schouw.

Voor Kerk in Actie nu ook inzameling van: postzegels, kaarten, mobieltjes, geld en cartridges e.d.

Hartelijk dank daarvoor!

Voor wie het lastig is om steeds weer producten mee te nemen is het ook mogelijk om een periodiek overschrijving te doen naar de voedselbank dit kan al vanaf 50 eurocent per maand. De voedselbank koopt daarvan de levensmiddelen die ze nodig hebben, ook moeten er auto's blijven rijden om overgebleven voedsel van de supermarkten te halen. De machtigingen hiervoor liggen op het randje van de lambrisering boven de voedselkrat.

Roel v d Steen en Albert Meems namens de Einden der Aarde

PEPERDIGITAAL

Graag brengt de redactie onder uw aandacht dat u zich als digitaal abonnee kunt opgeven. U krijgt dan de volledige versie van de Peperclip gemaild.

Natuurlijk kunt u op de OVG site ook de Peperclip lezen. Daar kan echter op verzoek van sommige 'auteurs' privacy gevoelige informatie uit zijn gelaten.

Opgave via de redactie: peperclip@ovg-web.nl

PEPERCLIPS IN 2018 en 2019

nr.7	inleverdatum	8 december	verschijningsdatum	16 december
nr.1	inleverdatum	19 januari 2019	verschijningsdatum	27 januari 2019
nr.2	inleverdatum	16 maart 2019	verschijningsdatum	24 maart 2019
nr.3	inleverdatum	5 mei 2019	verschijningsdatum	12 mei 2019

VAN DE PASTORAATSGROEP.....

Er helpt niks aan: als je onderweg naar huis ontdekt dat de onafscheidelijke knuffel van je zoontje of dochter nog bij opa en oma ligt, dan moet je terug.' Een ervaring die voor velen van ons heel herkenbaar is.

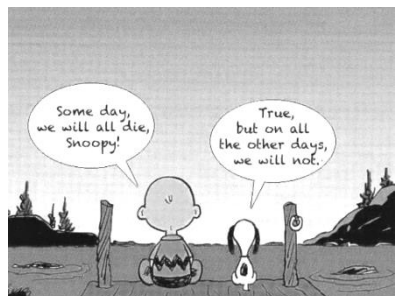
Het is tevens de beginzin uit het boekje "Zingeving in de palliatieve zorg". Een bundel gedichten, gedachten en nog wat. Samengesteld door Henk van der Spoel, geestelijk verzorger in het Ommelander Ziekenhuis, Peperganger en inspirerend verteller en docent.

We waren als Pastoraatsgroep op bezoek in het werkdomein van Henk, in het Ommelander Ziekenhuis in Scheemda. Om te ervaren, te leren en stil te staan bij tal van zaken die in het omzien naar elkaar een rol kunnen spelen. Hoe weet je wat verlies voor iemand betekent. Vaak weet iemand het zelf amper en hoe ga je daar dan als buitenstaander mee om?

'Gezichten hebben namen' is een prachtige reeks in de Peperclip. Maar gezichten hebben niet alleen namen, maar ook levensverhalen, verzwegen verhalen en verhalen die voor de persoon in kwestie zin geven aan het leven. Pastoraat heeft veel met kijken te maken, maar er is meer dan je ziet, aldus Henk van der Spoel. Ieder mens wil graag gezien worden. Maar we moeten vooral ook dit doen: *luisteren naar de verhalen, de zinnen uit het leven. Ook de zin van het leven als je ziek bent en...* Ieder van ons heeft ruimte nodig om zijn of haar verhaal te kunnen brengen. In die gesprekken siert ons als luisteraar bescheidenheid zeker als het verhaal gestokt is door ernstige ziekte of de dood van dierbaren. Praten is niet altijd mogelijk en stilte hoeft je als luisteraar niet altijd in te vullen. "In der Beschränkung zeigt sich der Meister", orakelde mijn leraar Duits in het verleden, maar het gezegde doet nog steeds opgeld.

Het was een ochtend naar binnen kijken en dat niet alleen bij de ander. Een leerervaring waar we, als het aan ons ligt, graag nog eens een vervolg aan willen geven.

Wiebe Schoonhoven

PEPERFINANCIËN

Collecten 3^e kwartaal 2018

01-07-18	Stichting Vrienden van het UMCG	315,34
08-07-18	YASAP Steun op West-Timor	198,45
15-07-18	YASAP Steun op West-Timor	359,63
22-07-18	Stichting Burcht Wedde	291,29
29-07-18	Stichting Burcht Wedde	216,40
05-08-18	Stichting Burcht Wedde	216,95
12-08-18	Stichting Burcht Wedde	212,65
19-08-18	Stichting Burcht Wedde	235,75
26-08-18	Stichting Burcht Wedde	245,54
02-09-18	Stichting Burcht Wedde	168,15
09-09-18	Epafras	366,10
16-09-18	Saburu Girls Foundation	264,67
23-09-18	Edukans	491,75
30-09-18	Hospitaal Broeders	273,39

Bent u geïnteresseerd in de collecteopbrengsten en wilt u dit overzicht niet afwachten? Informeert u dan bij de penningmeester Cees Meinders.

Bent u, of voelt u zich bijzonder betrokken bij een mogelijk collectiedoel: laat het ons weten via tel 06 365 523 12 of mail; a.meems@kpnmail.nl of gewoon mondeling natuurlijk.

De opbrengst van de deurcollecten: 3^e kwartaal 2018

augustus	502,92
september	465,73
oktober	593,68

De collectegroep; Marijke van der Stigchel,
Albert Meems en Kees Sikkema

PEPERPOEZIE

ommekeer

een mens wil graag wat zekerheid
hij doet het met wat is –
maar wat is, is onduidelijk
en ook onzeker

daarom schaaft en schuift hij in zijn verleden
zoekt het begin van wat geworden is,
daarom zoekt hij beelden aan de einder
houdt stille wegen open voor verandering

de aandacht gaat naar vroeger of later
en vergeet bewust te zijn –
eens de bezinning, inzicht, inkeer:
hier is mijn plaats, hier moet ik wezen

wat ook geweest is, wat ook komt
nu wordt vorm gegeven
aan angsten en verlangens
aan driften en vergiffenis

dit hier is het heden
zo wordt het geleefd
zo wordt het geliefd

*Johan Vermeulen
augustus 2018*

DE KINDERPAGINA

De Heilige Martinus, beter bekend als *Sint Maarten*, scheurde zijn eigen mantel in tweeën om te delen met een bedelaar. Anders dan we denken, gaat het feest van Sint Maarten dus niet alleen over zoveel mogelijk snoep voor jezelf verzamelen. Het feest gaat nog veel meer over samen *delen*.

Op zondag 11 november zullen we in de Peper het feest van Sint Maarten groots gaan vieren, maar het zou een beetje jammer zijn als het daarna meteen weer afgelopen is met nadenken over delen.

Zouden jullie daarom de Peper misschien een handje willen helpen met nadenken over eerlijk delen? Met wie – vinden jullie – zouden wij moeten delen? Wie of wat verdient het om in december wat extra geld te krijgen?

Wie heeft onze hulp nodig?

Weet jij een goede bestemming voor onze collectes in december, meldt het dan meteen bij mij of de kinderleiding. Je kunt goede doelen aandragen tot zondag 25 november. Op die ochtend zullen we vier doelen uitkiezen waarvoor we in de vier Adventsvieringen gaan collecteren.

Annemieke ter Brugge
terbrugge.ovg@gmail.com
of via de app: 06-14698697

PEPERINFO

=====
Redactie: Hugo Boonstra, Marjoke Brenninkmeijer, Corry Broersma
E-Mail: peperclip@ovg-web.nl
Internet: www.ovg-web.nl

Stichting O.V.G.

Iedere zondag is er een viering in de Pepergasthuiskerk om 10.30 uur.

Contactadres voor informatie over de vieringen:

Secretariaat OVG - Koos van Huis - secretaris@ovg-web.nl

Financiële bijdrage OVG

Wilt u een bijdrage storten om de vieringen in de Pepergasthuiskerk te kunnen voortzetten? Het rekeningnummer is: NL03 RABO 0385 1260 85 / Stichting Oecumenische Vieringen Groningen / Winschoten – penningmeester@ovg-web.nl

Peperpraktisch

Ben je nieuw in de Peper of kom je al lang in de Peper en vind je het prettig dat je Pepergangers kunt benaderen of dat zij jou kunnen benaderen, meld je dan aan bij Peperpraktisch: adressen@ovg-web.nl. Dit is een databank met namen, adressen, telefoonnummers en e-mailadressen van Pepermensen. Incidenteel ontvang je berichten via de pepermail, bijvoorbeeld bij het overlijden van Pepergangers. Dit is ook het emailadres voor adreswijzigingen of het opvragen van een adressenlijst.

Pastoraatsgroep

De Peper heeft een pastoraatsgroep van vier mensen. Voor een persoonlijk gesprek kunt u bij hen terecht. Zij bieden u een luisterend oor. Spreek gerust een van hen aan, als u er behoefte aan heeft om vertrouwelijk met iemand te praten. Misschien eenmalig, maar het kan ook vaker. Over gebeurtenissen die u bezighouden in uw leven. Over wat u na aan het hart ligt. Over uzelf. U kunt telefonisch contact opnemen of per e-mail. Meer informatie vindt u in de folder Pastoraat deze ligt bij de uitgang. of op www.ovg.nl

Wiebe Schoonhoven

Linda Waanders

Herman Boiten

Witske Bodewitz

Presbyterium Wilt u een aanvraag doen voor doop, belijdenis, een rouw- of trouwdienst, neem dan contact op met het presbyterium via: Sietse Wijnstra, presbyterium@ovg-web.nl